

Onze buurt in kaart brengen

Hoofdboodschap:

Het is essentieel dat iedere (kwetsbare, niet-kwetsbare en geradicaliseerde) jongere weet dat er in zijn omgeving plekken en mensen zijn (buurthuis, enz.) waar hij terecht kan, die een alternatief zijn voor deelname aan extremistische groeperingen. Deze plekken bieden jongeren een handreiking om zich te leren identificeren met hun directe omgeving en zich steviger te verankeren in de samenleving waarin ze leven, zodat deze jongeren niet in de verleiding komen om geweld te gebruiken.

Trefwoorden: cohesie in de buurt, groepsidentiteit

Samenvatting:

Jongeren zijn buurtvertegenwoordigers en spelen een belangrijke rol in sociale veranderingen. Hoewel er diverse jongerengroepen, -organisaties en sociale instanties bestaan, is het vaak moeilijk om deze specifieke doelgroep te bereiken. Het is belangrijk dat jongeren hun omgeving – en de organisaties, groepen en instellingen die daarin werkzaam zijn – kennen. Als jongeren meer betrokken worden bij hun buurt, kunnen ze kennismaken met de sociale realiteit waarin ze leven en zich bewust worden van de rol die ze spelen als vertegenwoordigers van veranderingen in hun omgeving.

Module	Groepsgrootte	Leeftijdsgroep	Duur
• Voorkomen	• klein	• 16 - 19	• 30 min
• Interventie	• middelgroot	• 20 - 24	• 45 min
• Exit strategie			• 1 uur

Doelstellingen van de activiteit

- Leren kennen van de belangrijkste organisaties en groepen in hun nabije omgeving
- Weten wat er echt leeft in hun buurt/wijk en de gemeenschap waar ze deel van uitmaken
- Zich bewust worden van de actieve rol die ze hebben binnen hun gemeenschap en ze stimuleren om daar deel van uit te maken
- Werken in een groep om de kenmerken en belangrijke problemen in hun gemeenschap te leren herkennen

Deelnemers

Geschikt voor gebruik in diverse groepen

Beschrijving van de activiteit

Deze activiteit is opgedeeld in twee sessies: 1. Inleiding geven op de activiteit; 2. Een kaart maken van de buurt/wijk en de resultaten met elkaar delen.

SESSIE 1: Inleiding op de activiteit

Stap 1:

Zet de jongeren ertoe aan om meer te weten te komen over hun buurt/gemeenschap. Vraag hen om zelf groepen te maken al naargelang bij wie ze zich thuis voelen (een groep kan ook bestaan uit mensen uit verschillende plaatsen). Iedere groep houdt een brainstormsessie waarin ze de kenmerken van hun buurt/gemeenschap gaan opschrijven (*Waar ligt mijn buurt? Wie zijn de inwoners? Is een bepaalde groep inwoners in de meerderheid? Hoe is de relatie tussen de inwoners? Zijn er ontmoetingsplekken? Doet iedereen mee? Zijn er gemeenschappelijke gewoontes en vieringen, traditionele feestdagen of ontmoetingen? Voelen de inwoners zich geïntegreerd in hun wijk? Hoe is hun dit gelukt? Heeft het andere kenmerken dan de aangrenzende wijken/gemeenschappen? Zo ja, welke?*)

Stap 2:

Als ze alle kenmerken hebben opgeschreven, vertellen de groepjes aan de hele groep wat hun woonomgeving kenmerkt.

SESSIE 2: de kaart van de buurt/wijk maken en de resultaten delen

Stap 1:

Vraag de deelnemers hierna om een "onderzoek" te doen op basis waarvan ze de organisaties en instellingen in hun buurt/gemeenschap in kaart kunnen brengen. Iedere groep moet een kaart van hun buurt printen en in de week of 2 weken erna gaan uitzoeken welke organisaties en instellingen er bestaan, welke bevolkingsgroep zij vertegenwoordigen en wat hun hoofddoelen zijn. Om dat te bewerkstelligen moeten ze worden geholpen door de organisaties die ze al kennen en nieuwe instellingen op het spoor zien te komen. De docent/trainer/opleider kan zo nu en dan helpen door aan te geven wat de belangrijkste buurtinstellingen of organisaties zijn, zodat de deelnemers te weten komen wat er echt leeft in hun wijk en ze op andere organisaties (bijv. een buurtcentrum) wijzen.

- De kaart moet het volgende bevatten: 1. Organisaties die zich richten op de buurt/wijk (bijv. buurt- of ontmoetingscentra), 2. Jeugd- en jongerencentra (bijv. ontmoetingsplek voor jongeren) en 2. gebedshuizen (bijv. kerken, moskeeën, evangelische centra, etc.). NB: het gaat slechts om een indicatie, het is niet nodig om een document met alle instellingen op te stellen.

Stap 2:

Als ze de kaarten hebben gemaakt (en de interviews hebben afgenomen*) delen ze hun resultaten met de hele groep en analyseren ze de verscheidenheid aan organisaties en instellingen die in hun wijken werken en welke rol jongeren daarin spelen. Sluit de sessie af door te vragen hoe ze zich voelden tijdens het uitvoeren van de opdracht, wat ze hebben geleerd, of ze mensen van interessante organisaties hebben ontmoet en of deze opdracht hen gestimuleerd heeft om actief te worden in hun gemeenschap.

***VERVOLGSESSIES: Interviews met belangrijke vertegenwoordigers (optioneel):** Als ze de kaart hebben gemaakt, gaan de deelnemers op zijn minst twee interviews regelen: 1. Met een vertegenwoordiger van een van de organisaties of groepen in de buurt die ze in kaart hebben gebracht en 2. Met een jongere die in de buurt/wijk woont. Aan de hand van de interviews moeten ze vaststellen welke zorgen er in de wijk leven en hoe die volgens hen zouden kunnen worden opgelost:

Voorbeeldvragen voor de interviews:

- Wat zijn volgens u/jou de hoofdproblemen in deze buurt/wijk die moeten worden aangepakt?
- Welke mensen of organisaties zouden de problemen moeten aanpakken zodat de inwoners weer tevreden zijn? (Overheidsinstanties, buurtinstellingen, jongeren uit de buurt, etc.)
- Wat waardeer je het meest in jouw buurt/wijk?
- Op welke manier zou je dat kunnen delen met andere mensen?

Benodigde materialen

Papier, pen, kaarten van de woonplaats of wijk

Methodologie

Veldonderzoek (maken van een kaart)

Advies voor Trainer

- De docent/trainer/opleider maakt van tevoren een lijst van buurt- en jongerenorganisaties om de zoektocht naar informatie van de jongeren indien nodig makkelijker te maken. Het is niet nodig om een volledige lijst aan te leggen, het gaat om een kort overzicht van de belangrijkste instellingen
- Vraag de benodigde verwijzingen en toestemming voor de interviews

Bronnen / Literatuur

Bewerking van: F.S.E.S. (2005). Herramientas para el trabajo con jóvenes. *Sistema de Formación de Animadores Juveniles Comunitarios*

CC - Attribution-NonCommercial-ShareAlike
<http://creativecommons.org/licenses/by-nc-sa/3.0/>

Onze buurt in kaart brengen. Ontvangen op Friday July 10, 2026 van <https://toolbox.ycare.eu/courses/YCARE371/>

<https://www.ycare.eu>

Co-funded by the
Erasmus+ Programme
of the European Union

De steun van de Europese Commissie voor de productie van deze publicatie vormt geen goedkeuring van de inhoud die alleen de opvattingen van de auteurs weerspiegelt, en de Commissie kan niet aansprakelijk worden gesteld voor enig gebruik dat kan worden gemaakt van de daarin opgenomen informatie.